

نوش‌آباد و شهر زیرزمینی پررمز و راز «اویی»



ارزو احمدزاده، راهنمای طبیعت‌گردی

اهل سفر که باشید هیچ پهنه‌ای شما را خانه‌نشین نمی‌کند. پنجشنبه بعد از شنیدن خبر فوت یکی از اقوام جهت تسلیت راهی قم شدیم و شب را در حوالی این شهر ماندیم. نزدیک کاشانیم و خالی از لطف نیست بعد از سلال‌ها دوباره سوری به کاشان بزیم. صبح جمعه راهی کاشان شدیم. تابلو کاشان را که می‌بینم بی‌اختیار به یاد سهراب سپهری می‌افتم. اهل کاشان‌ام، روزگرم بد نیست، تکه نانی دارم، خرده هوشی، سر سوزن ذوقی ... آنقدر تاثیر شعرهای سهراب روی من خوب است که گمان می‌کنم تمام اهالی کاشان نقاش و اهل شعر هستند. شاید واقعا هستند، نمی‌دانم. کاشان را نه فقط به خاطر سهراب بلکه بخاطر تمدن و پیشینه تاریخی‌اش دوست دارم. به سمت آران و بیدگل حرکت کردیم و جاده‌ای مستقیم که به سمت نوش‌آباد می‌رفت. نمی‌دانم چرا هر بار که به مکان‌های تاریخی قدم می‌گذارم اضطرابی شیرین تمام وجودم را فرا می‌گیرد. تابلوها به سمت شهر زیرزمینی نوش‌آباد یا بهتر است بگویم شهر زیرزمینی «اویی» راهنمایی‌مان می‌کنند. اویی دو ورودی دارد. ورودی شماره دو، شهر بزرگتر اویی ست و ورودی شماره یک که با فاصله‌ای ۱۰ دقیقه‌ای از ورودی دو است، کمی کوچکتر و در حال تکمیل، بازسازی و مرمت است. از پله‌ها پایین رفتیم و وارد آب‌انبار شدیم. راهنمای گردشگری در مورد آب‌انبار و سازه آن توضیحاتی داد و وارد شهر زیرزمینی شدیم. کشف این شهر زیرزمینی در سال ۱۳۸۵ به صورت اتفاقی و توسط فردی که قصد حفر چاه در منزل خود را داشته صورت گرفته و برای ورود به آن، به دلیل پیدا نشدن ورودی اصلی، از آب‌انبار که مجاور این شهر زیرزمینی است استفاده می‌شود.



این مجموعه قدمتی ۱۵۰۰ ساله دارد و بنای آن به دوره ساسانیان (صدر اسلام) تا دوره صفوی بازمی‌گردد. درواقع این شهر زیرزمینی ساختارهای متراکم، پیچیده و گسترده‌ای چون دالان‌های باریک تودرتو و اتاق‌هایی با ابعاد کوچک دارد. مجموعه اویی در زیر بافت قدیم شهر نوش‌آباد قرار دارد. وسعت این شهر به دلیل ارتباط میان محلات و حفاظت از جان و مال مردم در مواقع ناامنی زیاد بوده و در دو سطح افقی و عمودی گسترش یافته است. این معماری در شهر نوش‌آباد با واژه «اویی» نامیده می‌شود. غیر از ورودی اصلی ارتفاع تمام قسمت‌های اویی به قبطی‌یی یک‌انسان و بین ۱۷۰ تا ۱۸۰ سانتیمتر است. بر سطح دیوارها و در فواصل اندک، جای پیسه‌بزه به چشم می‌خورد. در بعضی قسمت‌ها نیز درون دیوار، سکوهای کوتاهی جهت نشستن ایجاد شده است که در بعضی اتاق‌ها تبدیل به تاقچه جهت قرار دادن اشیای می‌شود. راهنمای شهر زیرزمینی که توضیح می‌داد گویی قصه تعریف می‌کرد. چشمانم را بستم و داستان‌ش را در ذهنم تجسم کردم. سربازی که در جلو جمعیت راه می‌رفت و یک به یک چراغ‌های پیسه‌سوز روی دیوارها را روشن می‌کرد؛ جمعیتی که پشت سرباز در آن دالان‌های تنگ و باریک در حرکت بودند و سربازی که در انتهای صف چراغ‌ها را خاموش می‌کرد تا مسیر حرکت قابل شناسایی نباشد. شهر اویی سازه عجیبی دارد. حالا چرا اویی؟ اویی آوایی است که قدیم‌ترها برای صدای دادن کسی که نامش را نمی‌دانستند استفاده می‌شد. در شهر زیرزمینی هم از هر دالانی که گذری می‌کردند از واژه اویی برای آگاهی سرباز از اینکه آشنا هستند استفاده می‌کردند. چیزی شبیه به اسم رمز. یکی دیگر از رمز و رازهای شهر زیرزمینی، روش تهویه هوای شهر است که از طریق کانال‌هایی است که در طبقه اول و دارای منافذی رو به سطح زمین ایجاد شده است. چاه‌های مرتبط طبقه‌های علاوه بر عملکرد عبور و مرور، باعث جریان یافتن هوادر طبقات پایین می‌شده است. از اویی بیرون آمدیم و من هنوز ذهنم درگیر دانش معمار آنجاست.

سفر به سرزمین مرجان و مروارید

راهنمای سفر به جزیره زیبای کیش

باشروع شدن فصل یاییز سواحل جنوبی کشور از موقعیت بسیار خوبی برای سفر بر خوردار می‌شوند. چرا که هوای بسیار گرم آن‌ها رو به بهاری شدن می‌رود و همین باعث شده از نیمه دوم یاییز تا اواخر اردیبهشت به مقصدی مناسب و همینطور مورد علاقه گردشگران برای سفر تبدیل شوند. مناطق گرمسیری و ساحلی همواره در میان گردشگران سراسر جهان از محبوبیت زیادی برخوردار بوده است. جزیره زیبای کیش نیز یکی از بهترین مقاصد گردشگری این چنینی است که بخصوص در فصول سرد سال طرفداران بی‌شماری دارد و با تنوع زیادی که در نقاط دیدنی و تفریحی دارد برای تمام سلیقه‌ها حرفی برای گفتن دارد. در ادامه با این جزیره زیبا بیشتر آشنا می‌شویم.



کیش نیز از این ساحل زیبای می‌گذرد. در این ساحل مرکز تفریحات دریایی هم برای تفریح بازدید کنندگان وجود دارد. از جمله امکاناتی که کلبه‌های غواصی ارائه می‌دهند غواصی در سواحل، جت اسکی، بانانا، شاتل و پاراسل است که هر کدام به نوع خود جالب هستند. در این ساحل اسکله کوچکی هم قرار دارد که شما را به میان آب‌های نیلگون این سواحل مرجانی زیبا هدایت می‌کند.

جزیره هندورابی

جزیره هندورابی یکی از توابع کیش به شمار می‌رود که در میان جاذبه‌های برتر آن قرار دارد. این جزیره با وسعتی حدود ۲۲ کیلومتر مربع چه از نظر تاریخی چه از نظر طبیعی از جایگاه خوبی برخوردار است. هندورابی حدود ۲۸ کیلومتر از کیش فاصله دارد اما مطمئن باشید ارزش وقت گذاشتن را دارد. جمعیت بسیار کمی در این مکان زندگی می‌کنند که در روستایی به نام هندرابی ساکن هستند و از طریق صید ماهی گذران زندگی می‌کنند.

در نزدیکی روستای هندورابی می‌توانید آثار محروبی قریه‌های «الدورات» و «الصره» را تماشا کنید که از زمان‌های دور به جا مانده‌اند. در سده نهم هجری پرتغالی‌ها در این جزیره حضور داشتند که امروزه می‌توان آثار آن را مشاهده کرد. هنگام سفر به این جزیره حتما مواد خوراکی و آب آشامیدنی به همراه داشته باشید. در ضمن سیستم برق کشی وجود ندارد بنابراین اگر قصد دارید شب را در این مکان سپری کنید حتما وسایل روشنایی تهیه کنید.

شهر زیرزمینی کاریز

در گذشته عمده آب شرب مردم جزیره از قنات‌ها تامین می‌شد. قنات قدیمی کیش که قدمتی بیش از ۲۵۰۰ سال دارد، گرچه به عظمت قنات‌های نقاط کویری ایران نیست؛ اما از نظر مهندسی یکی از پیشرفته‌ترین قنات‌های ایران در زمان خود به شمار می‌رفت. امروزه آب آشامیدنی جزیره از طریق لوله‌کشی تامین می‌شود؛ بنابراین در حرکتی هوشمندانه این قنات‌ها را تغییر کاربری داده و به شهری زیرزمینی و تفریحی تبدیل کرده‌اند.

با مشاهده‌ی دیواره‌ها و سقف کاریز (قنات) می‌توان صدف‌ها، مرجان‌ها و سنگ‌واره‌های قدیمی را که قدمتی بین ۲۷۰ تا ۵۷۰ میلیون سال دارند، تماشا کرد. غره‌های صنایع دستی، رستوران‌های سنتی و بین‌المللی، موزه، گالری هنری، آمفی‌تئاتر و سالن کنفرانس از جمله ویژگی‌ها و امکانات این شهر به شمار می‌روند.

سلطنت محمدرضا پهلوی این جزیره به عنوان یکی از مراکز مهم صید مروارید از جایگاه مطلوبی برخوردار بود که با ورود مروارید ژاپنی به ایران روز به روز از اهمیت آن کاسته شد.

به هر حال در حال حاضر جزیره زیبای مرجانی کیش می‌تواند مقصدی عالی برای سفرهای زمستانی باشد که البته نیاز به بودجه نسبتاً بیشتری نسبت به مقصدهای دیگر ایران دارد.

ساحل مرجانی

بی‌شک یکی از مهم‌ترین جذابیت‌های هر جزیره‌ای سواحل آن محسوب می‌شوند. جزیره کیش نیز از این قاعده مستثنی نیست. جزیره کیش در قلب خلیج فارس یکی از زیباترین جزایر دنیاست که برخی لقب عروس جزایر مرجانی دنیا را به کیش داده‌اند. این ساحل در بخش شرقی جزیره واقع شده است و یکی از زیباترین و پرطرفدارترین جاذبه‌های آن به شمار می‌رود. ساحل مرجانی کیش به سبب وجود مرجان‌هایی به اشکال ورزش‌های آبی مفرح و حیات دریایی متنوع، از این جزیره مقصدی به یاد ماندنی ساخته‌اند.

این جزیره پوشیده از درختان نخل، کهور، کنا، اکالیپتوس و همانند هر جزیره دیگری دارای آب و هوای ساحلی و شرجی است. بیشترین باران‌های جزیره کیش در فصل زمستان و به صورت رگباری هستند.

در دنیا ۴ منطقه وجود دارد که در صد اکسیژن خالص آن‌ها زیاد است و کیش یکی از این مناطق محسوب می‌شود؛ به همین دلیل در این جزیره جانبازان راحت‌تر نفس می‌کشند و مردم عادی کمتر احساس خستگی می‌کنند. اکثر کسانی که به این جزیره سفر کرده‌اند و سکوت جزیره، تمیزی، امکانات رفاهی مناسب آن را دیده‌اند، تمایل دارند در این جزیره سکونت دائمی داشته باشند.

انتخاب شدن کیش به عنوان اولین منطقه آزاد تجاری و اقتصاد در سال ۱۳۶۱ درهای رونق و توسعه را به سرعت بر روی مرزهای این منطقه باز کرد که آثار آن را امروزه به خوبی می‌توان مشاهده کرد. همچنین تا سال‌های آغازین

دریایی از جمله دلفین، شیر دریایی شمالی، شیر دریایی جنوبی، گربه دریایی شمالی، گراز دریایی و پنگوئن نگهداری می‌شوند و بازدید کنندگان می‌توانند از هنرنمایی آنان که توسط مربیان ایرانی تربیت می‌شوند دیدن کنند.

تفریحات شبانه کیش

یکی از تفریحات سالام دیگر در جزیره کیش استفاده از برنامه‌هایی است که به صورت کاملاً زنده در شب‌ها اجرا می‌شود. به دلیل گرمای بیش از حد آفتاب در روز، از غروب به بعد، برنامه‌هایی همچون کنسرت‌ها، تئاترها و ... نیز اجرا می‌شوند. جشن‌های مختلف به مناسبت‌های مختلف در شب‌های جزیره کیش برپا می‌شود.

این برنامه‌ها از غروب آغاز و تا نیمه‌های شب ادامه خواهد داشت. همچنین یک سری از کشتی‌ها وجود دارند که برای انتقال مسافران و حضور بر روی آب طراحی شده‌اند. این کشتی‌ها از غروب به بعد فعالیت می‌کنند. در کشتی‌ها این امکان وجود دارد که به صرف وعده شام مشغول باشید و پس از صرف یک وعده خوشمزه در این کشتی به انجام ورزش‌های انفرادی و گروهی در باشگاه‌های مدرن مشغول شوید. یکی از بهترین تفریحات داخل کشتی انجام ورزش‌های مسابقه‌ای و هیجان‌انگیز همانند بولینگ خواهد بود.

تمام این‌ها به این معناست که در این جزیره رویایی در هر زمانی که نیاز داشته باشید می‌توانید سرگرم شوید و به تفریح و گردش بپردازید.



قلعه وحشت

اگر عاشق ترسیدن و هیجان ناشی از آن هستید به هیچ وجه نباید فرصت حضور در قلعه وحشت کیش را از دست بدهید. با تهیه بلیت می‌توانید قدم به مکانی ترسناک و مملو از اتفاقات ریز و درشت این چنینی بگذارید.

سعی کنید برای چند ساعتی هم که شده از فضای عاشقانه و پر از آرامش سواحل و پارک‌های کیش فاصله بگیرید و تجربه‌ای کاملاً متفاوت داشته باشید. همین بس که یکی از آیم‌های این نوع تورها دنبال کردن شما با ظاهری ترسناک واره برقی به دست است که ناخودآگاه شما را به فرار وامی‌دارد. البته بعضی جاها ناخودآگاه مجبور به فرار هم می‌شوید. باید قوانین را رعایت کنید و در صورتی که در ابتدای انصراف ندهید هیچ راه برگشتی وجود نخواهد داشت و باید تا آخر مسیر ادامه دهید. در مسیر با چیزهای متفاوت و ترسناکی مواجه می‌شوید که تا خودتان از نزدیک مشاهده نکنید نمی‌توانید درکش کنید. اگر به کیش سفر کردید حتماً به این کلبه سر بزنید در آخر نیز می‌توانید عکس‌های خود را در ازای مبلغی تهیه و یادگاری نزد خود نگه دارید. خوشبختانه بلیت این سرگرمی نسبت به دیگر جاذبه‌های کیش قیمت منطقی‌تری دارد.

به هیچ وجه فرصت گشت و گذار در دل این شهر زیرزمینی را از دست ندهید.

کشتی یونانی

کشتی یونانی یکی از جاذبه‌های گردشگری کیش و همچنین نماد این جزیره محسوب می‌شود. این کشتی در یک روز گرم تابستان یعنی چهارم مرداد سال ۱۳۴۵ هجری شمسی که از بندر امام خمینی عازم یونان بوده است به گل نشست و ۸۰ روز تلاش اورینو کو، یدک کش هلندی برای بیرون کشیدن این کشتی به ثمر رسید.

امروزه بقایای این کشتی به خصوص در غروب آفتاب به یکی از پرطرفدارین سوزه‌های عکاسی در میان گردشگران تبدیل شده است. **مجموعه درخت سبز** آب‌های سطحی به قسمتی از منطقه شمالی جزیره که به دره پرتغالی‌ها معروف است سرازیر می‌شوند؛ از این رو این منطقه از سرسبزی خاصی برخوردار است. در اطراف یکی از کهنسال‌ترین درختان لور جزیره، مجموعه درخت سبز احداث شده است. سرسبزی محوطه ساختمان‌ها و نرده‌های چوبی و پیاده‌روهای این مجموعه، مناطق شمالی کشور را تداعی می‌کند. اما یکی از عواملی که سیاحت‌کنندگان را به این نقطه می‌کشاند، هیبت افسانه‌ای درخت سبز است.

درخت سبز کهنسال‌ترین درخت «لور» جزیره است و احتمالاً بین ۵۰۰ تا ۶۰۰ سال عمر دارد. بر شاخه‌های این درخت، گره‌هایی با نخ یا پارچه زده شده است که



در نگاه اول آن را به نوعی مقدس می‌نمایند. گروهی از مردم عقیده دارند که این درخت شگون دارد و به همین دلیل به قصد برآورده شدن نیازشان پارچه‌هایی به شاخه‌های آن می‌بندند.

تفریحات دریایی

غواصی در سواحل کیش به دلیل مرجانی بودن جزیره و شفافیت آب دریا که امکان تماشای انواع آبزیان زیبا و منحصر به فرد این منطقه را میسر می‌سازد جاذبه فراوانی برای گردشگران و شهروندان کیش دارد. انواع ورزش‌های مدرن دریایی دیگر مانند ماهی‌گیری، موج سواری، اسکی روی آب، قایقرانی، پلاژهای بانوان و آقایان، کایت بوردینگ، شاتل و بانا، اسکوتر غواصی، کشتی‌های تفریحی و کشتی آکواریوم، پاراسل، جت اسکی و ... نیز وجود دارد که توسط کلوب‌های ورزشی دریایی ارائه می‌شوند.

پارک دلفین‌ها و باغ پرندگان

مجموعه تفریحی پارک دلفین با مساحتی حدود ۱۰۰ هکتار در جنوب شرقی جزیره کیش قرار دارد. مجموعه شامل فضای سبز با انواع گونه‌های مختلف گیاهی، باغ پرندگان و دلفیناریوم در ایران است. در این دلفیناریوم مجموعه گونه‌های مختلفی از پستانداران